SITRA

RATKAISU 100

RATKAISU 100 -HAASTEKILPAILUN KILPAILUOHJELMA

OLETKO RATKAISIJA?

TART SLS

HAKU
on auki!

27.10. 2016

Haun deadline
13.2. 2017

Tiimien haastattelut
6.–21.3. 2017

Kilpailu-tiimien julkistus

Huhti-kuu 2017

2.–5.5. 2017
Ekskursio

Mentorointi & työpajat

Tiimit stagella
24.10. 2017

SUOMI AREENA
12.7. 2017
Ratkaisut esillä

Mentorointi & työpajat

16.11. 2017

RATKAISU 100

HAASTE:

Kehitä ratkaisu, joka mahdollistaa osaamisen ja kykyjen paremman tunnistamisen ja hyödyntämisen maailmassa, jossa ihmiset ja tieto liikkuvat entistä enemmän maasta toiseen.

SISÄLLYS

5 RATKAISU 100 -HAASTEKILPAILU

6 HAASTE
7 Ongelman kuvaus

10 MITEN HAET MUKAAN
11 Tiimin kokoonpano ja minimivaatimukset
11 Ohjeet hakemuksen laatimiseen
12 Hakemusten arviointi
14 Tukea tiimin kokoamiseen
14 Tarkentavien kysymysten esittäminen
14 Tiimien haastattelut ja valinta jatkoon

15 KILPAILU
15 Kilpailun alustava aikataulu
16 Työpajat ja ulkomaan ekskursio
16 Mentorit
16 Rahallinen tuki
17 Tuomaristo ja voittajien valintakriteerit
17 Palkinnot ja voittajien kanssa tehtävä sopimus
18 IPR-oikeudet
18 Julkisuus kilpailun aikana

19 Lähteet
19 Kilpailun järjestäjästä

RATKAISU 100
-HAASTEKILPAILU

Ratkaisu 100 on avoin kilpailu, joka etsii ratkaisuja yhteen Suomen tulevaisuuden tärkeimmistä haasteista. Kilpailun tarkoituksena on kehittää ratkaisuja, jotka hyödyntävät ihmisten osaamista ja kykyjä entistä paremmin. Tähtäimessä ovat sosiaaliset innovaatiot.

Haastekilpailu tukee ratkaisijoita, keksijöitä, tutkijoita, yrittäjiä ja kehittäjiä, jotta tähän viheliäiseen yhteiskunnalliseen ongelmaan löytyisi merkityksellisiä ja vaikuttavia innovaatioita. Jokainen halukas voi koota tiimin, hakea mukaan kilpailuun ja osallistua ongelman ratkaisemiseen.

Kilpailuun haetaan mukaan tiimeissä. Sitra valitsee mukaan parhaat tiimit ja tukee tiimejä ideoiden kehittämisessä konkreettisiksi ja toteuttamiskelpoisiksi ratkaisuiksi. Parhaat tiimit saavat ratkaisun toteuttamiseen yhteensä miljoona euroa.

Käsissäsi on Ratkaisu 100 -haastekilpailun kilpailuohjelma, joka sisältää tietoa itse kilpailusta sekä ohjeet siihen, miten voit hakea mukaan.

Haaste on heitetty ja on aika lähteä kilpailemaan.

Ratkaisu 100 -haastekilpailu tähtää sosiaalisiin innovaatioihin

Ratkaisu 100 -kilpailun tavoitteena on:

- Löytää ratkaisuja annettuun haasteeseen
- Tukea tiimejä kehittämään ja toteuttamaan ratkaisuja
- Herättää keskustelua haasteesta ja ratkaisuista
- Luoda kilpailijoiden ja sidosryhmien yhteisö vauhdittamaan ratkaisujen kehittymistä

HAASTE –
KAIKKIEN OSAAMINEN KÄYTTÖÖN

Kehitä ratkaisu, joka mahdollistaa osaamisen ja kykyjen paremman tunnistamisen ja hyödyntämisen maailmassa, jossa ihmiset ja tieto liikkuvat entistä enemmän maasta toiseen.

Miten haaste on valittu?

Kysyimme keväällä 2016 suomalaisilta, mikä on aikamme suurin yhteiskunnallinen haaste. Kysymys herätti keskustelua ja sai suomalaiset ajattelemaan arjessa kohtaamiaan haasteita. Saimme yli 1000 haaste-ehdotusta, joiden pohjalta 25 hengen riippumaton haasteraati muotoili neljä haastetta yleisöäänestykseen. Syyskuussa 2016 suomalaiset äänestivät ratkaistavaksi tämän haasteen.

Mitä paremmin ymmärrämme ongelmaa, sitä todennäköisemmin osaamme kehittää siihen hyviä ratkaisuja

Osaamisen ja kykyjen parempi tunnistaminen

Tässä haasteessa osaamisen ja kykyjen parempi tunnistaminen tarkoittaa joustavampia malleja tutkintojen ja niiden ulkopuolisen osaamisen tunnistamiseen, myös yksilön osaamisen tunnistamista laajemmin.

Ihminen oppii koko elämänsä ajan ja kaikilla elämänalueilla. Yhä useammin me opimme myös verkossa yli maantieteellisten rajojen. Koska osaaminen karttuu lukuisia reittejä pitkin ja läpi elämän, pelkät tutkintotodistukset eivät mittaa yksilön osaamista ja kykyjä riittävästi.

Haasteen kannalta keskeistä onkin, miten yksilöiden tai yhteisöjen osaaminen ja kyvyt voidaan tuoda monipuolisemmin näkyviksi. Oli kyseessä esimerkiksi harrastusten kautta opitut taidot tai vuosien varrella karttuneet vuorovaikutustaidot.

Osaamisen ja kykyjen parempi hyödyntäminen

Haaste tähtää tällä hetkellä piiloon jäävän tai tunnistamattoman osaamisen tai kykyjen hyödyntämiseen. Ihmisellä voi olla taitoja tai kykyjä ilman tutkintotodistusta. Samaan aikaan moni tekee töitä, jotka eivät vastaa heidän koulutustaan.

Ymmärrämme osaamisen ja kykyjen hyödyntämisen mahdollisuutena käyttää osaamista yksilöille ja yhteisöille hyödylliseen toimintaan. Osaamisen tunnistamisen lisäksi ratkaisujen tulee luoda ihmisille mahdollisuuksia käyttää osaamistaan hyödyksi heille itselleen merkityksellisissä yhteisöissä, esimerkiksi naapuri- tai työyhteisössä. Toisin sanoen ratkaisujen tulee tukea toimijuutta. Haastekilpailussa hakemamme ratkaisut eivät rajoitu pelkästään palkkatyöhön.

Ihmiset ja tieto liikkuvat entistä enemmän maasta toiseen

Suomessa asuva ulkomaalaisväestö on lähes kaksinkertaistunut 2000-luvulla ja arvioiden mukaan Suomessa asuu 500 000 ulkomaan kansalaista vuoteen 2030 mennessä. Myös suomalaiset opiskelevat ja työskentelevät ulkomailla yhä enemmän.

Samaan aikaan Suomen väestörakenne muuttuu: meillä on 25 000 työikäistä vähemmän joka vuosi. Muutokset työmarkkinoilla luovat painetta hyödyntää osaamista maan rajojen ulkopuolelta sekä tunnistaa ja hyödyntää Suomessa olevien osaamista paremmin, niin maahanmuuttajien kuin kantaväestönkin osalta.

Myös tieto liikkuu entistä enemmän. Osaamistaan voi kehittää monenlaisilla verkkokursseilla, alustoilla ja applikaatioilla maiden rajoista riippumatta. Niiden avulla opitut tiedot ja taidot eivät kuitenkaan ole vielä virallisesti tunnustettuja, jolloin oman osaamisen todentaminen on vaikeaa.

Haaste tähtää ratkaisuihin, jotka huomioivat tämän muutoksen.

Ongelman kuvaus

Suomen kaltainen pieni maa menestyy osaamisella.

Globalisaatio ja muuttoliikkeet, teknologian muutokset sekä väestön ikääntyminen entisestään korostavat osaamisen merkitystä.

Osaaminen on entistä tärkeämpää samalla, kun tutkintojen ja muodollisen koulutuksen arvon on pelätty heikkenevän. Oppimista tapahtuu kuitenkin jatkuvasti, yhä useammin myös verkossa yli maantieteellisten rajojen. Tarvitsemme uusia tapoja tunnistaa osaaminen ja kyvyt, jotta voimme hyödyntää niitä paremmin ja saada kaikkien potentiaali käyttöön.

Oppia ikä kaikki

Koulutus on syystä suomalaisen yhteiskunnan ylpeyden aihe. Perinteisen koulutuksen ja tutkintojen merkitys tuskin poistuu, mutta sen rinnalle nousee uusia oppimisen väyliä. Koulutusta ja osaamista ei enää hankita pelkästään koulun penkiltä, vaan oppeja ammennetaan esimerkiksi uudenlaisia verkkoalustoja ja

Digitalisaatio muuttaa työtä myös Suomessa

Digitalisaatio uhkaa

1/3

nykyisistä työpaikoista

Eli noin

800 000

työpaikkaa seuraavan 20 vuoden aikana

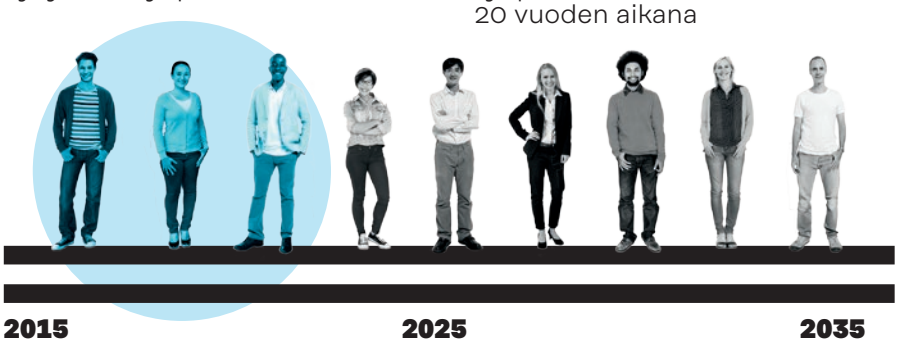

Lähde: Etla

Globalisaatio ja teknologian kehitys haastavat sen, miten tunnistamme ja hyödynnämme osaamista.

sovelluksia hyödyntäen. Muodollinen koulutus on vain pieni suikale siitä kaikesta, mitä opimme ja koulutusinstituutiot ovat vain yksi monista oppimisen paikoista *(Krokfors, Kangas, Kopisto, Rikabi-Sukkari, Salo & Vesterinen 2015)*.

Oppimista tapahtuu paitsi koko elämän pituudelta myös koko sen leveydeltä: vuodesta toiseen ja vuorokauden ympäri. Esimerkiksi teknologian kehitys avaa uusia mahdollisuuksia osaamisen kartuttamiselle. Toisaalta koulutukselliset erot aikuisten kesken ovat suuret eivätkä läheskään kaikki pääse kunnolla kehittämään osaamistaan *(Hiilamo 2016)*.

Myös suomalainen työelämä on muutoksessa. Rutiininomaisen työn osuus pienenee, useiden teollisuuden alojen työpaikat vähenevät ja osa ammateista voi hävitä kokonaan. Muutoksiin sopeutuminen vaatii työntekijöiltä uusia kykyjä ja taitoja. Väestön ikääntymisen myötä tarvitsemme osaajia muualta. Kansainvälinen osaamisemme tarvitsee vahvistusta ja osaamisen tunnistaminen uusia keinoja *(CIMO 2015; Suomen Akatemia 2015)*.

Ilmaisten verkkokurssien määrä viidessä huippu-yliopistossa

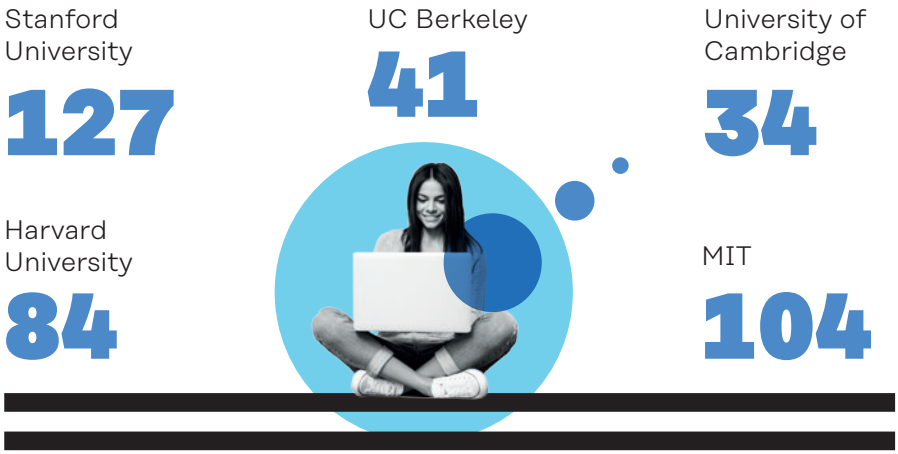

Lähde: edX, Stanford, Cambridge

Kansainvälisyys tuo mahdollisuuksia ja haastaa osaamisen tunnistamista

Samalla maiden sisällä ja niiden rajojen yli tapahtuva liikkuminen on lisääntynyt. Kasvava määrä suomalaisia suuntaa ulkomaille opiskelemaan. Tutkintoon tähtääviä opintoja ulkomailla suorittavien suomalaisten määrä on kaksinkertaistunut kymmenessä vuodessa. Suomalaisten korkeakoulujen ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä on kasvanut saman verran. Tutkinto- ja vaihto-opiskelijoille kertyy sellaista osaamista ja verkostoja, joita tarvitaan työelämässä ja yhteiskunnassa yhä enemmän *(Seitsalo 2015)*.

Myös lisääntynyt maahanmuutto haastaa nykyiset mallimme. Suomessa asuvan ulkomaalaistaustaisen väestön määrä kasvaa. Vuoteen 1990 verrattuna maahanmuuttajien määrä on lähes kymmenkertaistunut *(Myrskylä, Pyykkönen 2015)*.

Suomen netto-maahanmuutto

Nettomaahanmuutto
= Maahanmuutto – maasta-muutto

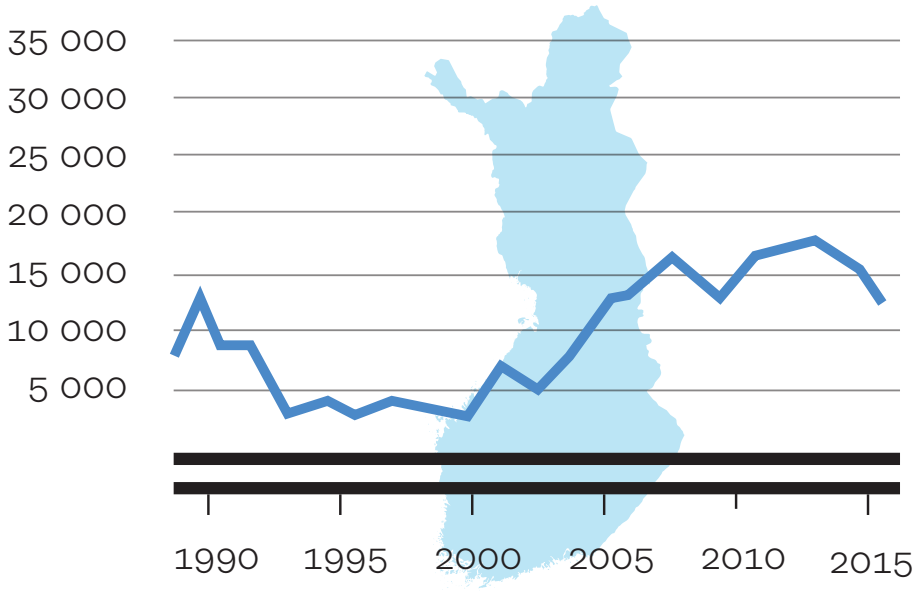

Lähde: Myrskylä, Pyykkönen 2015, Tilastokeskus

Suomi tarvitsisi vuosittain

34 000

nettomaahanmuuttajaa, jotta työvoima ei lähivuosikymmeninä supistuisi

Turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien kotouttamispolut ovat nykyisellään kuitenkin raskaita ja hitaita. Tarvitaan uusia, nopeammin ja tarkoituksenmukaisemmin turvapaikanhakijaa, maahanmuuttajaa ja valtaväestöä palvelevia kotouttamisen polkuja *(Nurmi, Heikkinen 2016)*. Mikään taho ei tällä hetkellä kartoita kattavasti turvapaikanhakijoiden osaamista, koulutustaustaa, työhistoriaa tai motivaatiota. Tiedot maahanmuuttajien kielitaidosta, ammatillisesta osaamisesta ja koulutuksesta ovat myös puutteellisia *(TEM 2014; Felt 2016)*. Tämä hidastaa kotoutumista ja tekee verkostojen luomisen hankalaksi *(Heikkinen 2016)*.

Ulkomaalaistaustaiset ihmiset ovat tärkeä resurssi työmarkkinoillemme, jolta suuret ikäluokat ovat poistumassa. On ennustettu, että Suomi tarvitsee vuosittain 34 000 nettomaahanmuuttajaa, jotta työvoima ei lähivuosikymmeninä supistuisi. Vuotuisen nettomaahanmuuton pitäisi miltei kaksinkertaistua nykyiseltä keskimäärin noin 18 000 maahanmuuttajan tasolta *(Myrskylä, Pyykkönen 2015)*.

Ennen ajateltiin, että työpaikoilla vallitsevat suomalaisen kulttuurin mukaiset käytännöt ja keskustelusäännöt, joita kaikki osaavat noudattaa kotikasvatuksen, peruskoulun ja muun suomalaisen arjen koulimina. Enää ei voida ajatella näin. Jotta ulkomaisen työvoiman panos saadaan käyttöön, on ymmärrettävä erilaisia käyttäytymis- ja työskentelytapoja *(Demos Helsinki 2013)*.

Kiinnittyminen suomalaiseen yhteiskuntaan ja elämään on monelle ulkomaalaistaustaiselle vaikeaa. Esimerkiksi maahanmuuttajamiesten työttömyys- ja ulkopuolisuusriskit ovat lähes kolminkertaisia, kun heitä verrataan kantaväestöön kuuluviin kouluttamattomiin miehiin *(Tilastokeskus 2015)*.

Millä keinoin voimme mahdollistaa kykyjen ja osaamisen tunnistamisen ja hyödyntämisen maailmassa, jossa ihmiset ja tieto liikkuvat entistä enemmän ja jossa osaamista kartutetaan useilla eri tavoilla? Miten jokaisen ihmisen potentiaali saataisiin paremmin käyttöön?

MITEN
HAET MUKAAN?

Osallistu halutessasi matchmaking-tilaisuuksiin

HAKUAIKA 27.10.2016–13.2.2017

Tarkentavien kysymysten viimeinen jättöpäivä 16.1.2017 klo. 16:00

Hakemusten viimeinen jättöpäivä **13.2.2017 klo. 16:00**

Haastattelut
6.3.2017–21.3.2017

Kilpailuun valikoidut tiimit ilmoitetaan viimeistään 24.3.2017

Ratkaisu 100 -haastekilpailu alkaa avoimella ratkaisijahaulla, jonka aikana tiimit voivat hakea mukaan kilpailuun.

Hakemusten perusteella valitaan 20 tiimiä haastatteluihin, joiden pohjalta 10–15 tiimiä pääsevät mukaan kilpailuun. Kilpailun aikana Sitra tukee mukaan valittuja tiimejä kehittämään ratkaisuista konkreettisia, vaikuttavia ja toteutuskelpoisia.

Tiimin kokoonpano ja minimivaatimukset

3–5

hengen tiimit

Sitra etsii mukaan kilpailuun monialaisia tiimejä.

Parhaat ratkaisut kehittyvät tiimeissä, joissa erilaiset osaamiset kohtaavat. Monialaisuuden lisäksi odotamme tiimeiltä sitoutumista kilpailuun sekä motivaatiota ratkaisun kehittämiseen. Tiimillä on oltava kilpailuun hakiessaan ratkaisuidea.

Kilpailuun voi hakea 3–5 hengen tiimeinä. Jokaisesta tiimistä arvioidaan kolme henkeä. Kaikki jäsenet saavat osallistua kilpailuun ja sen aikana järjestettäviin työpajoihin ja tapahtumiin, pois lukien ulkomaan ekskursio. Ekskursion matka- ja majoituskulut korvataan ainoastaan kolmelle tiimin jäsenelle.

Tiimin jäsenet voivat edustaa eri yrityksiä, järjestöjä, oppilaitoksia jne. Tiimin jäsenet voivat olla myös olla yksityishenkilöitä ilman taustaorganisaatiota.

Sama henkilö voi hakea mukaan kilpailuun vain yhdessä tiimissä.

Ohjeet hakemuksen laatimiseen

Hakeminen tapahtuu lähettämällä pdf-muotoinen hakemus liitteen kera osoitteeseen **ratkaisu100.hakemukset@sitra.fi** 13.2.2017 kello 16.00 mennessä. Hakemuksen voi toimittaa suomeksi tai ruotsiksi.

Määräajassa hakemuksen jättäneistä tiimeistä valitaan hakemusten perusteella 20 haastatteluvaiheeseen. Haastatteluvaiheen perusteella 10–15 tiimiä valitaan mukaan varsinaiseen kilpailuun.

Hakemusten arviointi

Tiimejä arvioidaan hakemusvaiheessa kolmella osa-alueella, joiden kriteerit on tarkemmin kuvattu alempana. Kokonaispistemäärä hakemusvaiheessa on 300 pistettä.

Kolme arvioitavaa osa-aluetta ovat:

1 REFERENSSIT (100 pistettä)
Tiimien arvioinnissa arvostetaan kokemusta ongelmien ratkaisemisesta ja ratkaisujen kehittämisestä.

2 SUBSTANSSI-OSAAMINEN (100 pistettä)
Tiimien arvioinnissa arvostetaan osaamista haasteen käsittelemästä teemasta, eli ihmisten osaamisen tunnistamisesta ja hyödyntämisestä.

3 RATKAISU-IDEA (100 pistettä)
Osallistuakseen kilpailuun tiimin on kyettävä kehittämään innovatiivinen ratkaisu-idea annettuun haasteeseen.

Mitä edellytetään?

Mitä arvostetaan?

1 REFERENSSIT: Tiimin kokemus ongelmien ratkaisemisesta ja ratkaisujen kehittämisestä (täytetään liitteelle 1*)

Tiimien arvioinnissa arvostetaan kokemusta ongelmien ratkaisemisesta ja ratkaisujen kehittämisestä.

Referenssit voivat koskea koulutusta, työkokemusta, tutkimusta tai harrastuneisuutta. Referenssissä tulee kuvata minkä ongelman ratkaisusta tai ratkaisun kehittämisestä on ollut kyse.

Tiimin on kuvattava referenssit liitteellä 1. Vertailussa huomioidaan tiimin kolmen jäsenen referenssit. **Arvioitavien jäsenten tulee olla samat kuin kohdassa SUBSTANSSIOSAAMINEN.**

Ongelmien ratkaisemisella ja ratkaisujen kehittämisellä tarkoitamme kokemusta esimerkiksi palvelumuotoilusta, teknologiasta, bisneksestä, tutkimuksesta, kokeilutoiminnasta, jne. Lista on esimerkin omainen ja tiimi voi saada pisteitä myös muusta ratkaisuidean kannalta relevantista kokemuksesta.

Tiimin tulee liitteellä 1 perustella, miksi kokemus on relevanttia ratkaisuidean kannalta.

Tiimi voi saada tästä kohdasta enintään 100 pistettä.

Vertailussa arvostetaan

- **monipuolista**,
- **laajaa** ja
- tiimin **ratkaisuidean** kannalta **perusteltua** kokemusta ongelmien ratkaisusta ja ratkaisujen kehittämisestä.

Monipuolisuudella tarkoitetaan sitä, että tiimin jäsenillä on keskenään erilaista kokemusta, eli tiimin käytössä on erilaisia työkaluja ongelmien ratkaisemiseen ja ratkaisujen kehittämiseen. Tiimejä arvioidaan kokonaisuutena. Laajuudella tarkoitetaan kokemuksen kestoa.

Referenssien osalta tässä kohdassa parhaaksi arvioitu tiimi saa kohdasta 100 pistettä. Muut tiimit saavat pisteitä sen verran vähemmän kuin ne arvioidaan parasta tiimiä heikommiksi. Tiimit voivat saada keskenään tasapisteitä.

2 **SUBSTANSSIOSAAMINEN**: Tiimin osaaminen haasteen käsittelemästä teemasta (täytetään liitteelle 1*)

Tiimien arvioinnissa arvostetaan osaamista haasteen teemasta.

Osaaminen voi koostua koulutuksesta, työkokemuksesta, tutkimuksesta, verkostoista tai harrastuneisuudesta.

Tiimin on kuvattava liitteellä 1, miten heillä oleva osaaminen aihealueesta on olennaista ratkaisuidean kannalta. Vertailussa huomioidaan tiimin kolmen jäsenen osaaminen ratkaistavan haasteen aihealueesta. **Arvioitavien jäsenten tulee olla samat kuin kohdassa REFERENSSIT.**

Substanssiosaaminen voi koskea esimerkiksi elinikäistä oppimista, työelämän muutosta, maahanmuuttajien kotouttamista jne. Lista on esimerkinomainen ja tiimi voi saada pisteitä myös muusta ratkaisuidean kannalta relevantista osaamisesta.

Tiimi saa pisteitä sen mukaan kuinka paljon sen jäsenillä yhdessä on osaamista. Arvostamme vertailussa mahdollisimman **syvää** ja tiimin **ratkaisuidean** kannalta **perusteltua osaamista** haasteen teemasta.

Huomioithan, että tässä kohdassa arvioidaan tiimien syvää osaamista eli kaikkien jäsenten osaaminen voi koskea myös samaa ratkaisuidean kannalta relevanttia teemaa. Tiimejä arvioidaan kokonaisuutena.

Osaamisen suhteen parhaaksi arvioitu tiimi saa kohdasta 100 pistettä. Muut tiimit saavat pisteitä sen verran vähemmän kuin ne arvioidaan parasta tiimiä heikommiksi. Tiimit voivat saada keskenään tasapisteitä.

3 **RATKAISUIDEA** (enintään 2 A4-sivua)

Tiimillä on oltava alustava ratkaisuidea. Ideaa kehitellään kilpailun aikana, mutta jo hakemusvaiheessa tiimillä on oltava selkeä näkemys ratkaisusta, jolla he hakevat mukaan.

Hakemukseen liitettävä ratkaisuidea saa olla enintään 2 A4-sivua (sisältää mahdollisen kansilehden) ja siitä on ilmettävä seuraavat asiat:

Ratkaisuidean nimi
Nimeä on mahdollista muuttaa myöhemmin eikä se ole sitova.

Kuvaus ratkaistavasta ongelmasta
Ratkaistava haaste on kuvattu laajasti kilpailuohjelmassa. Kuvaa tässä, mikä on konkreettinen ongelma, jonka korjaamiseen ratkaisunne tähtää.

Ratkaisuidea ja sen kehitysaste
Kuvaa ratkaisuideanne, joka vastaa edellä kuvattuun yhteiskunnalliseen ongelmaan, selkeästi ja ymmärrettävästi. Voit käyttää kuvauksessa grafiikkaa, infografiikkaa tai kuvaajia vapaasti.

Kuvaa lyhyesti ratkaisun kehitysaste. Onko ratkaisuideaa esimerkiksi jo kokeiltu tai pilotoitu?

Ratkaisun kohderyhmä
Kuvaa ratkaisun kohderyhmä. Ketkä ottavat ratkaisun käyttöön? Kuka ratkaisusta hyötyy? Hyötyykö joku ratkaisun mahdollisista ulkoisvaikutuksista?

Tiimi voi saada tästä kohdasta enintään 100 pistettä.

Tiimi osoittaa ymmärtävänsä ja pystyvänsä rajaamaan ratkaisuideansa kohteena olevan yhteiskunnallisen ongelman. Arvostamme **tarkasti rajattua** ja **selkeästi esitettyä** ongelmaa.

Tiimi osoittaa ratkaisuideallaan kykenevänsä vastaamaan esitettyyn ongelmaan **innovatiivisesti**. Arvostamme luovaa ja uutta lähestymistapaa.

Tiimi osoittaa **ymmärtävänsä** ratkaisuideansa **kohderyhmän**. Arvostamme selkeästi kuvattua kohderyhmää, jonka mittaluokka on esitetty.

Parhaaksi arvioitu tiimi saa kohdasta 100 pistettä. Muut tiimit saavat pisteitä sen verran vähemmän kuin ne arvioidaan parasta tiimiä heikommiksi. Tiimit voivat saada keskenään tasapisteitä.

* Liite yksi löytyy osoitteesta www.ratkaisu100.fi ja www.sitra.fi/ratkaisu100

Tukea tiimin kokoamiseen

Sitra järjestää viisi tilaisuutta, joissa on mahdollisuus tutustua muihin ratkaisijoihin, etsiä täydennystä tiimiin, kuulla lisää ratkaistavasta haasteesta ja kysyä lisää kilpailusta.

Osallistu keskusteluun Ratkaisu 100:n avoimessa Facebook -ryhmässä.

Ratkaisu 100
TURUSSA
23.11.2016 klo 14–16.30
Logomo, Turku

Ratkaisu 100
PASILAN VETURITALLEILLA
29.11.2016 klo 16–18.30
Pasilan Veturitallit, Helsinki

Ratkaisu 100
OULUSSA
7.12.2016 klo 16–18.30
Hotelli Lasaretti, Oulu

Ratkaisu 100
NAPAPIIRILLÄ
8.12.2016 klo 14–16.30
Hotelli Santa Claus, Rovaniemi

Ratkaisu 100
MIKKELISSÄ
14.12.2016 klo 14–16.30
Konserttitalo Mikaeli, Mikkeli

Ilmoittautuminen ja lisätietoa tapahtumista:
http://ratkaisu100.fi/tapahtumat

Tarkentavien kysymysten esittäminen

Kysymyksiä kilpailuun liittyen voi jättää osoitteeseen **ratkaisu100.kysymykset@sitra.fi** 16.1.2017 asti. Sitra vastaa kysymyksiin 2 viikon kuluessa kunkin kysymyksen saapumisesta. Kysymykset ja vastaukset kootaan verkkoon osoitteeseen **www.sitra.fi/ratkaisu100kysymykset**

Tiimien haastattelut ja valinta jatkoon

Haastattelut tehdään 6.3.2017–21.3.2017. Haastattelu kestää enintään 1 h/tiimi. Tarkempi ajankohta sovitaan jokaisen tiimin kanssa erikseen, mutta tiimien on varauduttava osallistumaan haastatteluun tällä aikavälillä. Haastattelussa arvioidaan tiimien **motivaatiota** sekä tiimin jäsenten keskinäistä **yhteistyötä**. Nämä kriteerit ovat arvioinnissa samanarvoisia.

Motivaatiolla tarkoitetaan sitä, että tiimi näkee osallistumisen kilpailuun mielekkäänä, uskoo menestyvänsä ja osoittaa halukkuutta kehittää ratkaisuideaansa eteenpäin. Yhteistyöllä tarkoitetaan sitä, että tiimin jäsenet ovat tasavertaisia, kaikki pääsevät ääneen ja saavat tilaa työskennellä.

Haastattelutilanteessa tiimeille annetaan tehtäviä, joiden avulla motivaatiota ja yhteistyötä mitataan. Tehtäviin ei ole mahdollista valmistautua etukäteen. Kaikille tiimeille esitetään samat kysymykset ja tehtävät. Haastattelutilanteeseen ei tarvitse erikseen valmistautua. Haastattelun suorittaa Sitra ja asiantuntijakumppani. Haastatteluun valikoituneet tiimit saavat tarkemmat tiedot haastattelusta etukäteen.

Haastatteluvaiheen perusteella Sitra valitsee 10–15 tiimiä osallistumaan kilpailuun. Jokainen haastatteluvaiheeseen osallistunut tiimi saa Sitralta lyhyen arvioinnin omasta haastattelustaan.

KILPAILU

Kilpailun alustava aikataulu

ORIENTAATIOTAPAAMINEN 14.4.2017

Ulkomaan ekskursio 2.5.–5.5.2017

Asiantuntijatyöpajat 19.5. 2.6. 16.6.2017

Porin SuomiAreena 12.7.2017

Työpaja 29.8.–31.8.2017

Syksyn asiantuntijatyöpajat/Aikataulu sovitaan tiimien kanssa

Lopputilaisuus ja tiimien esitykset 24.10.2017

VOITTAJATIIMIEN JULKAISEMINEN 16.11.2017

Kilpailuun valikoituneet 10–15 tiimiä jatkavat ratkaisunsa kehittämistä Sitran tuella.

Tuki muodostuu asiantuntijatyöpajoista, ulkomaan ekskursiosta, mentoroinnista, viestinnällisestä tuesta sekä rahallisesta tuesta. Tuomaristo valitsee lopullisten kilpailutöiden pohjalta voittajat, jotka saavat ratkaisunsa toteuttamiseen yhteensä miljoona euroa. Tuomariston työskentelyn jälkeen järjestetään yleisötilaisuus, jossa tiimit pääsevät esittelemään ratkaisunsa laajalle yleisölle.

Mukaan valittujen tiimien (erityisesti kolmen arvioitavaksi asetetun tiimin jäsenen) tulee sitoutua osallistumaan työpajoihin ja ekskursiolle.

Työpajat ja ulkomaan ekskursio

Työpajat ja ekskursio ovat intensiivisiä kehityspyrähdyksiä

Työpajoissa ja ulkomaan ekskursiolla tiimit kuulevat asiantuntija-alustuksia, saavat sparrausta ja kehittävät ratkaisujaan eteenpäin. Kaikki työpajat ja ekskursio ovat intensiivisiä kehityspyrähdyksiä, joiden tavoitteena on antaa uusia näkökulmia, huippuasiantuntijoiden sparrausta sekä tukea tiimien kehitystyötä.

Sisällöt tapaamisiin suunnitellaan tiimien tarpeiden ja ratkaisujen kehitysasteen pohjalta. Työpajat ja ekskursio kattavat vähintäänkin seuraavia teemoja:

- Ymmärrys sosiaalisista innovaatioista ja yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta
- Ymmärrys ratkaistavasta ongelmasta
- Kokeilukulttuuri ja käyttäjälähtöinen kehittäminen
- Erilaiset työkalut kuten design thinking, palvelumuotoilu jne.
- Tehokas ja vaikuttava viestintä sekä yhteiskunnallinen markkinointi
- Ratkaisujen skaalaaminen ja rahoittaminen

Sitra kustantaa kaikkien tiimin jäsenten kohtuulliset matka- ja majoituskulut työpajoista. Ekskursion matka- ja majoituskulut korvataan kolmelle tiimin jäsenelle.

Mentorit

Tiimit saavat tuekseen mentoreita ja sparraajia. Mentorit haastavat, ohjaavat ja tukevat kilpailijoita ratkaisujen kehittämisessä kilpailun aikana. Sitra kokoaa kilpailun ympärille mentoriverkostoa, joka on kilpailijoiden käytettävissä. Listaustausta mentoreista kootaan kilpailun edetessä tänne: **www.ratkaisu100.fi/mentorit**

Rahallinen tuki

Sitra tukee jokaista kilpailuun valittua tiimiä enintään 8 000 eurolla. Tuki myönnetään kuluihin, jotka koituvat ratkaisun kehittämisestä (kokeilut, pilotointi, organisoituminen, käyttäjätutkimukset jne). Lisäksi tiimeille korvataan kilpailun työpajoista ja tilaisuuksista koituvat kohtuulliset matka- ja majoituskulut. Tiimit vastaavat itse mahdollisista veroseuraamuksista.

Tuomaristo ja voittajien valintakriteerit

Kilpailuun valitut tiimit jättävät lopullisen kilpailutyönsä 9.10.2017 mennessä. Lopulliset ratkaisut arvioi ja voittajat valitsee tuomaristo. Sitra ilmoittaa tuomariston kokoonpanon kilpailun edetessä täällä: **www.ratkaisu100.fi/tuomaristo**.

Tuomaristo arvioi lopulliset kilpailutyöt seuraavien kriteerien pohjalta. Kriteerit ovat arvioinnissa keskenään samanarvoisia.

1 RATKAISUN VAIKUTTAVUUS

Ratkaisun tulee vastata annettuun haasteeseen, eli mahdollistaa ihmisten tai ryhmien osaamisen ja kykyjen paremman tunnistamisen ja/tai hyödyntämisen. Ratkaisun on oltava merkittävä ja sillä tulee olla laajat yhteiskunnalliset vaikutukset. Ratkaisun tulee olla monistettavissa tai sen vaikutusten tulee muilla tavoin olla laajat. Ratkaisun kohderyhmä on selkeä ja se tuottaa arvoa niille ihmisille, joille se on suunnattu.

2 RATKAISUN INNOVATIIVISUUS

Ratkaisu on innovatiivinen ja uusi. Ratkaisu lähestyy yhteiskunnallista ongelmaa uudesta näkökulmasta ja tarjoaa jotain, mitä aikaisemmat ratkaisut eivät ole tarjonneet.

3 RATKAISUN TOTEUTUSKELPOISUUS

Ratkaisun tulee olla mahdollista toimia pitkällä aikavälillä myös ilman palkintorahaa. Ratkaisulla tulee olla liiketoimintamalli tai muu rahoitusmalli sen pysyvyyden takaamiseksi. Ratkaisu tulee olla suunniteltu ja testattu, sekä todettu toimivaksi, yhdessä sille relevanttien ryhmien kanssa.

Palkinnot ja voittajien kanssa tehtävä sopimus

1 000 000

Sitra rahoittaa parhaita ratkaisuja yhteensä miljoonalla eurolla

Sitra rahoittaa parhaita ratkaisuja yhteensä miljoonalla eurolla. Palkintosumma on mahdollistaa jakaa yhdelle tai useammalle tiimille kilpailun tuomariston esityksen perusteella.

Sitra kutsuu voittajatiimin tai -tiimit neuvottelemaan kanssaan kilpailun ratkettua. Neuvoteltavan sopimuksen kohteena on palkintosumman käyttö kilpailutyön jatkokehitykseen sekä ratkaisun mahdollinen toteutus. Sitra on voittajien tukena ja tarjoaa asiantuntemustaan sekä verkostojaan voittajatiimin tai -tiimien käyttöön.

Sopimuksessa sovitaan mm. etenemistavoitteista, aikataulusta, yhteistyöstä sekä palkintosumman maksatuksen yksityiskohdista. Palkintosumma maksetaan erissä ja maksamisen edellytyksenä on, että ratkaisun toteutuksen kehittäminen etenee tai että mahdollinen viivästys johtuu seikoista, joihin tiimi ei voi itse vaikuttaa.

Sopimus voidaan tehdä vain oikeushenkilön kanssa (esim. yritys, yhdistys, säätiö). Tiimit voivat osallistua kilpailuun vapaamuotoisina kokoonpanoina ja voittajatiimi tai -tiimit voivat perustaa oikeushenkilön tai etsiä itselleen taustaorganisaation sopimusneuvottelujen käynnistyessä. Sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopimus on mahdollista päättää kuukauden irtisanomisajalla ainoastaan perustellusta syystä.

IPR-oikeudet

Kaikki immateriaalioikeudet säilyvät kilpailun osallistuvilla tiimeillä. Tiimit ovat itse vastuussa siitä, että niillä on kaikki oikeudet omaan ratkaisuunsa sekä sen hyödyntämiseen kilpailussa, eikä ratkaisu loukkaa muiden oikeuksia.

Sitralla on kuitenkin rajoittamaton oikeus julkaista kilpailun myötä syntyvää materiaalia osittain tai kokonaan verkkosivuillaan tai muussa mediassa sekä tiedottaa ideoista julkisesti. Sitra mainitsee ratkaisujen tekijät julkaisujen yhteydessä. Sitralla on oikeus hyödyntää kaikkea kilpailun myötä syntyvää materiaalia ja ideoita omassa to iminnassaan.

Kilpailun myötä syntyvät tuotokset on tarkoitettu hyödyntämään mahdollisimman laajaa joukkoa. Ainoastaan siinä tapauksessa, etteivät voittajatiimit edistä kehittämiään ratkaisuja Sitran kannustuksesta ja toistuvista pyynnöistä huolimatta merkittävällä tavalla 12 kuukauden kuluessa, Sitralla on oikeus hyödyntää ratkaisuideoita ja kaikkia niihin liittyviä materiaaleja (esim. sisältö, idea, mallit, suunnitelmat jne.). Tällaisessa poikkeustilanteessa Sitralla on oikeus muuttaa, jatkokehittää tai muilla parhaaksi katsomillaan tavoilla hyödyntää ratkaisuja tai niiden osia itse tai osoittaa tehtävä valitsemalleen taholle. Sitralla on tällainen oikeus riippumatta siitä, onko Sitralla yhä sopimusta kyseisten tiimien kanssa vai ei.

Julkisuus kilpailun aikana

Kilpailijoiden lopulliset kilpailutyöt arvioidaan nimettöminä. Lopullisista kilpailutöistä ei saa käydä ilmi kilpailijan eikä tiimin jäsenten nimitietoja tai muita tietoja, joiden perusteella ratkaisun yhdistäminen kyseiseen kilpailijaan on ilmeistä. Kilpailutöiden tasapuolisen kohtelun takaamiseksi työt arvioidaan nimettöminä.

Kilpailijat sitoutuvat olemaan paljastamatta lopullisen kilpailutyön sisältöjä siten, että kilpailutöiden nimettömyys vaarantuu. Mikäli kilpailijan kilpailutyö paljastuu julkisesti ennen tuomariston päätöstä, voidaan kilpailija sulkea kilpailusta. Edellä todettu ei estä kilpailijoita testaamasta ratkaisujaan tai sen osia esimerkiksi erilaisten testiryhmien kanssa, mikäli kilpailija huolehtii edelleen ratkaisun salassapidosta myös testiryhmän osalta.

Sitra vastaa viestinnästä kilpailun aikana. Viestittävistä asioista keskustellaan kilpailijoiden kanssa.

Lähteet

CIMO 2015, Kansainvälistyminen on kansallinen etu, vuosijulkaisu 2015
www.cimo.fi

Felt, T. (TEM). Haastateltu 17.6.2016

Heikkinen, J. (SPR). Haastateltu 17.6.2016

Hiilamo, A. Aikuiskoulutus rikki? Kymmenen koulutuksen epäkohtaa. SAK 2016.
Aikuiskoulutus rikki?

Kiiski Kataja, E. Megatrendit 2016. Tulevaisuus tehdään nyt, Sitran julkaisuja
www.sitra.fi

Krokfors, L., Kangas, M., Kopisto, K., Ribari-Sukkari, L., Salo, L. & Vesterinen, O. Yhdessä. Luovasti. Oppien. Opetuksen ja oppimisen muutokset 2016. Opettajankoulutuslaitos, Helsingin yliopisto.
helda.helsinki.fi

Maahanmuuttajien työllistyminen, TEM 2014
tem.fi

Maa, jossa kaikki rakastavat oppimista, Sitra 2015
www.sitra.fi

Nurmi, C. (Startup Refugees). Haastateltu 20.06.2016

Piilotettu osaaminen, Demos Helsinki 2013
www.demoshelsinki.fi

Suomen akatemia, Strateginen tutkimus 2015
www.aka.fi

Tilastokeskus 2015, Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi Suomessa 2014
www.stat.fi

Tulevaisuuden tekijät – Suomi ei pärjää ilman maahanmuuttoa, 2015
www.eva.fi

Turvapaikanhakijoita saapui viime vuonna ennätysmäärä, Sisäministeriö
www.intermin.fi

Kilpailun järjestäjästä

Kilpailun järjestää Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra.

Sitra on suomalaisten tulevaisuustalo. Ennakoimme yhteiskunnan muutoksia, selvitämme kehitysvaihtoehtoja, teemme kokeiluja, kehitämme toimintamalleja ja tuomme ihmiset ja organisaatiot yhteen, jotta uudistuminen onnistuu.

Sitra oli vuonna 1967 eduskunnan lahja 50-vuotiaalle Suomelle. Perustamisvuonnaan se oli innovaatio itsessään: riippumaton, vastuullinen rahoittaja ja tulevaisuusorganisaatio, jonka tehtävänä oli rakentaa huomisen menestyvää Suomea. Suomen täyttäessä 100 ja Sitran samalla 50 vuotta katsomme täsmälleen samaan suuntaan kuin vuonna 1967: tulevaisuuteen.

Haastekilpailu on oiva tapa löytää uusia ratkaisijoita ja ratkaisuja yhteiskuntamme haasteille, vauhdittaa yhteistyötä ja luoda ratkaisukeskeistä ja tulevaisuuteen katsovaa toimintakulttuuria. Ratkaisu 100 on osa Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuoden ohjelmaa vuonna 2017.

Suomi, joka menestyy kestävän hyvinvoinnin edelläkävijänä on yhteinen intohimomme – ja kyllä, otamme visiomme ihan tosissaan, ja teemme työtä sen eteen kaikin keinoin.

Suomi Finland 100

Ratkaisu 100 -haastekilpailu
järjestetään satavuotiaan Suomen
ja 50-vuotiaan Sitran kunniaksi.

WWW.RATKAISU100.FI

#RATKAISU100

SITRA